

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

845. An, & cur permutatio fieri nequeat auctoritate propriâ compermutantium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

cum eo permūtari non poterit; quia dicta collatio ei facta fuit nulla, adeoque jus nullum in illo beneficio habuit.

2. Respondeo secundò: Sed neque cum illiterato, hoc est, carente illa scientiâ, quæ ad beneficium illi vi permutationis obventurum requiritur. Chok. *loc. cit.* n. 6. qui tamen id ipsum limitat cum aliis passim; nisi tamen putaretur, brevi acquisiturus illam scientiam. Videnturque hæc procedere, etiam ille, cum quo permūtandum, majoram scientiam respectivam ad tale beneficium habeat, quàm is, qui dimittit illud; adeoque hic non permūter cum minùs digno, vel potius cum magis indigno; eò quòd adhuc tali, utpote destituto debita & requisita ad tale beneficium scientiâ, beneficium illud conferri non possit; cum per hoc adhuc non occurratur gravi damno Ecclesiæ per eum, qui potest & debet ei occurrere, qualis est is, cujus est præstare auctoritatem permūtariq; & conferre beneficia compermutata. Non dicas proinde, minus malum damnūque est, admittere in hoc casu permutationem, & beneficium conferre magis literato, quàm permutationem non admittere, & sic relinquere illud beneficium minùs adhuc literato. Nam etsi detur, hoc esse minus malum, minus tamen malum non est eligendum, ubi & hoc, & illud evitari potest, uti in præsentè casu fieri potest ac debet; Siquidem minùs ille literatus privandus erit beneficio, eique facta collatio irritanda, juxta ea, quæ tradit Less. l. 2. c. 34. n. 129.

Questio 843. An permutatio facta cum eo, qui non habet aetatem requisitam ad beneficium, et vi permutationis obventurum, subsistat?

Respondeo negativè: eò quòd collatio facta non habenti aetatem requisitam ad tale beneficium est nulla. Chok. *de permut.* p. 1. c. 28. n. 1. Paris. l. 4. q. 9. n. 25. Unde Trid. *sess.* 23. c. 6. requirens aetatem in collatione, locum etiam habet in resignatione facta in favorem, Chok. *loc. cit.* n. 2. juxta Rotam apud Puteum *decis.* 331. l. 1. atque ita in permutatione ex paritate rationis. Chok. *loc. cit.* Similiter statutum vetans, ne tale beneficium detur non habenti certam aetatem, extenditur quoque ad resignationes permutationis gratiâ. Chok. *ibid.* n. 3. juxta Rotam apud Mohed. *decis.* 7. *de concess. præb.* Vide de his plura supra, ubi, an Minori resignari possit beneficium. In summa itaque cum iis permūtare quis nequit, qui vel beneficia, quæ habent, dimittere seu resignare, vel beneficia compermutanda acquirere nequeunt.

Questio 844. An licitum sit Beneficiatos inter se prius tractare de permutando beneficio, deque modo, formâ, & conditionibus inveniendâ permutationis?

Respondeo, id illos posse liberè & licitè. Pirh. *ad tit. de rer. permut.* n. 21. citans Suar. l. 4. *de simon.* c. 23. n. 7. Garc. p. 11. c. 4. n. 56. Chok. *de permut.* p. 3. c. 41. quin & concludere, quantum est ex parte ipsorum præstando mutuum consentium, sed in ordine ad consensum Superioris. Chok. *ibid.* citans Filiuc. *gg. moral.* rr. 45. c. 7. n. 17. cum tractare de permutatione dicat solum præparationem ad actum consummatum permu-

tandi, qui solum prohibetur, uti & actus paciscendi de eo absque ordine ad Superiorem; adeoque, dum non paciscuntur absolute, sed in ordine ad consensum Superioris, non apparet ulla species mali Chok. *ibid.* quin & tractatio hæc prævia, est medium necessarium moraliter ad finem permutationis obtinendum; concessâ autem re aliqua, etiam consentu concessa omnia, sine quibus illa commodè obtineri nequit. Pirh. *loc. cit.* Unde etiam, non tantum posse compermutantes inter se convenire, sedque obligare sub conditione, si Superior consenserit, sed etiam obligare se, quòd nolint eam revocare, sed stare conventionem mutâ, nisi Superior eam non admittat, seu consensum suum neget. ait Pirh. *loc. cit.*

Questio 845. An, & cur permutatio fieri nequeat auctoritate propria compermutantium?

Respondeo ad primum: Non posse eam fieri auctoritate propriâ, sed necessariò facienda interveniente auctoritate Superioris. Caltrop. *de benef.* d. 6. p. 3. §. 3. n. 1. Pirh. *ad tit. de rer. permut.* n. 19. & 20. Chok. *de permut.* p. 1. c. 2. n. 1. & p. 3. c. 41. n. 1. Garc. p. 11. c. 4. n. 56. citans Less. l. 2. c. 34. n. 196. & c. 35. n. 10. Suar. *de Relig.* rr. 3. l. 4. c. 32. & plures alios, juxta c. *quæstionum.* & c. *ut. de rer. permut.* Extenditurque hoc ipsum non tantum ad permutationem ipsorum titularum beneficiorum, quos certum est, non posse propriâ auctoritate permūtari, vel ex eo, quòd nemo possit abdicare se beneficio, seu titulo suo sine scitu & consensu Superioris, etiam simpliciter, juxta dicta à nobis aliâs; sed etiam ad permutationem præbendarum dictis titulis annexarum, quia nequeunt à dictis titulis separari propriâ auctoritate permūtantium; adeoque nemo retento suo titulo, potest præbendam ei annexam cum alterius præbenda permūtare; quia non habet jus percipiendi fructus suæ præbendæ, nisi propter officium, ad quòd tenetur ratione sui tituli. Pirh. *loc. cit.* n. 23. Unde jam etiam non extenditur tantum ad permutationem præbendarum diversarum Ecclesiarum, vel quæ intra eandem Ecclesiam diverso jure consentur, seu diversa onera ac munia habent; sed etiâ ad permutationes præbendarum ejusdem Ecclesiæ, ejusdemq; rationis; cum jus vetans sine auctoritate Superioris fieri permutationem beneficiorum sit generale, nullamq; faciat exceptionem, & præbendæ sine titulo, cui annexæ permūtari non possunt. Pirh. *loc. cit.* Garc. *loc. cit.* citans Mantic. *de tacit. & ambig. contract.* l. 25. tit. 9. n. 55. Chok. *loc. cit.* c. 18. n. 1. citans Suar. *de relig.* l. 4. c. 32. n. 16. Caltrop. *de simon.* d. 3. p. 15. n. 3. contra Inuoc. & Cardiu. *in cit. c. quæstionum.* Idque, etiam utriusque beneficii, vel præbendæ ejusdem Ecclesiæ, & rationis collatio, & investitura spectet ad eundem. Chok. *loc. cit.* p. 3. c. 41. contra Filiuc. rr. 45. c. 7. n. 23. Quin etiam extenditur ad permutationem honorum, seu prædiorum annexorum titulo beneficii, ut & hæc prohibita sit fieri propriâ auctoritate. Chok. *cit.* n. 41. quamvis idem p. 1. c. 18. n. 3. dicat, se admittere permutationem propriâ auctoritate factâ, dum proprietates rei spiritali annexæ est permūtata, non res ipsa, vel titulus, quòd ex Redoano *tr. de simon.* exemplificat in duobus Episcopis litigantibus super aliqua Ecclesiâ, uno prætendente subjctam suæ jurisdictioni, alio id

hegante

negante, qui possunt sine Superioris auctoritate inter se ita transigere & permutare, ut unus habeat hanc, alter aliam Ecclesiam sibi subiectam, absque eo, quòd dicantur hac ratione permutare beneficia.

2. Respondeo ad secundum: Ratio, cur Canones id prohibeant, est, ne Clericis detur occasio avaritiæ, & ambitionis; ne de beneficiis tanquam de rebus suis patrimonialibus disponere possent videantur, néve designando ministros ineptos Ecclesiæ damnum inferant. Castrop. *loc. cit.* Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 2. vel etiam, ne beneficia hac ratione sine Canonica Institutione obtineantur, contra quod dicitur c. 1. de reg. juris in 6. Pirh. *loc. cit.*

Quæstio 846. An permutatio hæc facta propriã auctoritate sit simoniaca?

Respondeo: Simoniacam esse, tenent Garc. p. 11. c. 4. n. 57. citans Abb. in c. *quæsitum*. n. 3. Tolet. in *sum.* l. 5. c. 91. Nav. in *Manu.* c. 23. vers. 3. Suar. *cit.* c. 32. Azor ubi *antè*. qui tamen ibi solum dicit, Sorum, & Majorem tenere, non nisi jure Canonico id prohiberi, alios verò arbitrari, esse simoniacam jure Divino. Item esse simoniacam, dicit Chok. de *permut.* p. 1. c. 2. n. 2. quamvis nu. 3. subjungat; sentiendum est cum Lessio, qui l. 2. de *Just.* c. 35. n. 26. dicit, esse simoniam juris humani, permutare beneficia sine auctoritate Superioris; & n. 30. rationem dat: nempe quòd Ecclesia ob sanctitatem sacri ministerii poterat ea facere impermutabilia; quemadmodum & habet idem n. 25. Ecclesia solã lege suã potuit facere, ut id, quòd naturã suã non erat invendibile ob partem temporalem, fiat inhabile ad venditionem, seu invendibile ob partem spiritualem, seu in reverentiam rei spiritualis, cui annexum, & sic introducere simoniam, quæ erit solius juris Ecclesiastici. Idem cum Lessio, esse nimirum solum simoniam contra prohibitionem Ecclesiæ, tenet Castrop. de *simon.* p. 15. n. 3. citans Suar. de *simon.* l. 4. c. 31. n. 8. Valent. d. 6. q. 26. p. 3. Redoan. Ugolin. &c. Verùm addit Less. *cit.* n. 3. ejusmodi tamen permutationem non esse propriè simoniacam, sed tantum generali ratione & imitatione quadam; cum propriè simonia sit, ut docet Sorus l. 9. q. 5. a. 1. & q. 7. a. 2. cum datur temporale pro spirituali, quod utique aliud, majusque genus est irreverentiæ, quam cum datur spirituale pro spirituali, uti fit in permutatione beneficiorum.

Quæstio 847. Quæ sit pena permutantium beneficia propriã auctoritate?

Respondeo: Esse privationem, seu amissionem beneficii. Chok. de *permut.* p. 1. c. 2. n. 3. Laym. in c. *cum olim*. de *rer. permut.* Less. *cit.* n. 30. Garc. p. 11. c. 4. n. 58. juxta *cit.* c. *cum olim*. non incurrere tamen illos hanc penam privationis ipso jure, seu facto, uti nec censuras; sed solum posse illos in penam commissi hujus criminis privari per sententiam, juxta *cit.* c. *cum olim*. ubi jubentur privari illis, tenent Chok. *loc. cit.* Castrop. *loc. cit.* n. 3. Less. *cit.* c. 35. n. 100. (qui etiam n. 141. hanc addit rationem: Quia hic non est propriè simonia, cum non detur temporale pro spirituali, sed generaliore modo simonia vocatur; adeoque quando jura dicunt, simoniacos esse ipso facto excommunicatos, non debet hoc extendi ad hanc simoniam; sed solum ad eam, quæ propriè ac strictè simonia

dicitur; cum pœnæ sint restringendæ. Ad hæc jura, quæ loquuntur de hac permutatione, non habeant ullam pœnam ipso facto incurrendam, sed solum ferendam, ut constat ex c. *cum olim*. de *rer. permut.* c. *cum pridem* de *passis*) Pirh. ad *tir.* de *rer. permut.* n. 24. Laym. *loc. cit.* citans Pet. Nav. de *resitut.* l. 2. c. 2. ad *finem*. qui proinde etiam omnes expressè tenent, quòd tales permutantes, etsi fecerint actum irritum, possint tamen, sicut propriã auctoritate alienarunt, & commutarunt, ita etiam suã auctoritate ad sua quicquid beneficia redire, saltem in foro conscientiæ, & quamdiu per sententiam Judicis iis non privantur, ut limitat Pirh. *loc. cit.* pro quo expressè quoque citat seipsum *loc. cit.* Laym. Th. mor. l. 1. tr. ult. c. ult. §. 5. q. 2. Contrarium tamen, nempe hodie vi *Extravag. cum detestabile*. de *simon.* tales esse privatos ipso jure, & incurrere sententiam excommunicationis, tenentibus Garc. *loc. cit.* n. 59. Suar. de *relig.* l. 4. de *simon.* c. 55. n. 18. quam sententiam communem fatetur Pet. Navar. etsi ipse contrarium teneat.

Quæstio 848. Coram quo Superiore faciendã permutatio, si ve quis hic veniat nomine Ordinarii, coram quo faciendã permutatio?

Respondeo primò in genere: Omnem & solum illum, qui potestatem habet non solum instituendi, sed & destituendi in beneficiis permutandis. Castrop. de *benef.* d. 6. p. 3. §. 3. n. 2. Chok. de *permut.* p. 1. c. 2. n. 6. Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 4. vide, & huc applica dicta suprà, ubi, quis possit auctorizare resignationes.

Respondeo secundò in specie: Talis igitur Superior & Ordinarius, potens præbere auctoritatem permutationi, non est solus Pontifex, sed & Episcopus loci, in quo beneficia permutanda sunt. Azor *loc. cit.* Chok. *loc. cit.* n. 4. Pirh. *loc. cit.* n. 26. Gonz. gl. 14. n. 33. Garc. p. 11. c. 4. n. 60. citans Tusch. *concl.* 304. lit. P. contra Paris. l. 5. q. 6. n. 231. dubitantem, an hodie id possint Episcopi; eò quòd Pius V. in *Constitut. sua* 42. incipiente: *Officium creditæ*. suspenderit facultatem Ordinariorum recipiendi resignationes, & permutationes, quoadque data & præscripta à se fuerit forma & modus istiusmodi resignationibus, quæ forma, cum data fuerit in *Constitutione illius* 58. incipiente: *Quanta Ecclesiæ*: quoad resignationes, & non quoad permutationes, dicta suspensio potestatis recipiendi permutationes perdurare videatur; quam tamen Parisi dubitationem rectè mirantur Garc. & Gonz. dum, ut hic n. 35. ille n. 63. ipse Pius V. in citata posteriore sua *Constitutione* 58. (cujus tenorem ipse Parisus ponit in *intro. citatæ* q. 6.) dictam suspensionem sustulerit, & expressè concesserit Ordinariis admittere permutationes, quæ Canonice Sanctionibus & Apostolicis Constitutionibus permittuntur, non obstante, ut rectè Chok. *loc. cit.* n. 5. quòd in dicta *Constitutione* nullam præscripterit permutationibus formam; cum id reliquerit juris communis dispositioni.

3. Secundò est etiam talis Superior auctorizare potens permutationes beneficiorum suæ Provinciæ Legatus de latere. Paris. l. 7. q. 13. n. 16. Garc. *loc. cit.* n. 61. Chok. *loc. cit.* p. 1. c. 9. n. 2. Azor *cit.* q. 4. §. *hinc efficitur*. qui tamen rectè id limitat, ut non possit auctorizare permutationes suæ Provinciæ, nisi quas possunt auctorizare Episcopi ejusdem Provinciæ. Siquidem reservatorum specia-

litæ